

AKIBA COMMERCIAL BANK PLC

benki kwa maendeleo yako

Elimu ya Fedha *(Financial Education)*

ELIMU YA FEDHA

(Financial Education)

Karibu upate elimu ya Fedha ambapo utajifunza jinsi ya kutumia fedha zako kwa weledi. Hii ni kwa watu wote nchini wanaoendelea kujifunza zaidi kwa kupitia mitandao yetu ya kijamii.

ELIMU YA FEDHA

KWANINI UWEKE AKIBA

Kuweka akiba ni sehemu ya mapato ambayo haijatumika kwa matumizi ya sasa. Kwa maneno mengine, ni pesa zilizowekwa kwa matumizi ya baadaye na hazitumiwi mara moja. Kuokoa pesa ni moja wapo ya mambo muhimu ya kujenga utajiri na kuwa na mustakabali salama wa kifedha. Kuokoa pesa hukupa njia ya kutoka kwa kutokuwa na uhakika wa maisha na hukupa fursa ya kufurahia maisha bora.

**ELIMU YA
FEDHA
AKIBA**

Je, ni lini unapaswa kuanza kuweka akiba?

Kwa kweli, ungeanza kuweka akiba katika miaka yako ya 20, unapomaliza shule kwa mara ya kwanza na kuanza kupata malipo. Hiyo ni kwa sababu kadiri unavyoanza kuweka akiba, ndivyo pesa zako zinavyohitaji kukua. Mafanikio ya kila mwaka yanaweza kuzalisha faida yao wenyewe mwaka ujao - jambo lenye nguvu la kujenga utajiri linalojulikana kama kuchanganya.

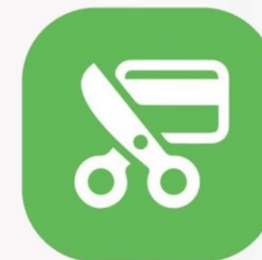
**ELIMU YA
FEDHA
AKIBA**

Sababu za kuweka akiba

Uhuru wa kifedha

Kuepuka kuingia
kwenye madeni

Kumudu gharama
zisizotarajiwa

Kununua mali

Mfuko wa dharura

ELIMU YA FEDHA KITAIFA AKIBA

**Je, kuna faida
gani za kuweka
akiba mapema?**

Kuweka akiba mapema kunamaanisha kuwa pesa zako zimewekezwa kwa muda mrefu na zina muda zaidi wa kukua - na mapato yoyote ambayo akiba yako huleta pia huwekwa upya na ina nafasi ya kukua pia. Kuongeza malipo yako katika siku zijazo kunaweza kukupa nafasi bora ya kuboresha maisha yako wakati wa kustaafu.

ELIMU YA FEDHA

BAJETI

Bajeti ni mchakato wa kuunda mpango wa kutumia pesa zako. Mpango huu wa matumizi unaitwa bajeti. Kuunda mpango huu wa matumizi hukuruhusu kuamua mapema ikiwa utakuwa na pesa za kutosha kufanya mambo unayohitaji kufanya au ungependa kufanya. Bajeti ni kusawazisha tu gharama zako na mapato yako.

**ELIMU YA
FEDHA
AKIBA**

**Nirahisi
kuweka
akiba**

1. Rekodi gharama zako. Hatua ya kwanza ya kuanza kuokoa pesa ni kujua ni kiasi gani unatumia
2. Jumuisha kuweka akiba kwenye bajeti yako
3. Tafuta njia za kupunguza matumizi
4. Weka malengo ya kuweka akiba
5. Amua vipaumbele vyako vya kifedha
6. Fanya kuokoa kiotomatiki
7. Angalia akiba yako inakua

ELIMU YA FEDHA BAJETI

Mchakato wa kupanga bajeti

Bajeti ni chombo cha kufuatilia lini na jinsi unavyopata au kutumia pesa. Kuunda bajeti ni nguzo muhimu ya mafanikio na usalama wako kwa ujumla. Inakuruhusu kusimamia na kuelewa vyema ikiwa biashara yako ina mapato ya kutosha (pesa zinazoingia) kulipa gharama zake

ELIMU YA FEDHA BAJETI

Je, bajeti
ina maana
gani katika
biashara?

Bajeti ya biashara ni mpango wa matumizi kwa biashara yako kulingana na mapato na matumizi yako. Inabainisha mtaji wako unaopatikana, kukadiria matumizi yako, na kukusaidia kutabiri mapato. Bajeti inaweza kukusaidia kupanga shughuli zako za biashara na inaweza kuwa kigezo cha kuweka malengo ya kifedha.

ELIMU YA FEDHA BAJETI

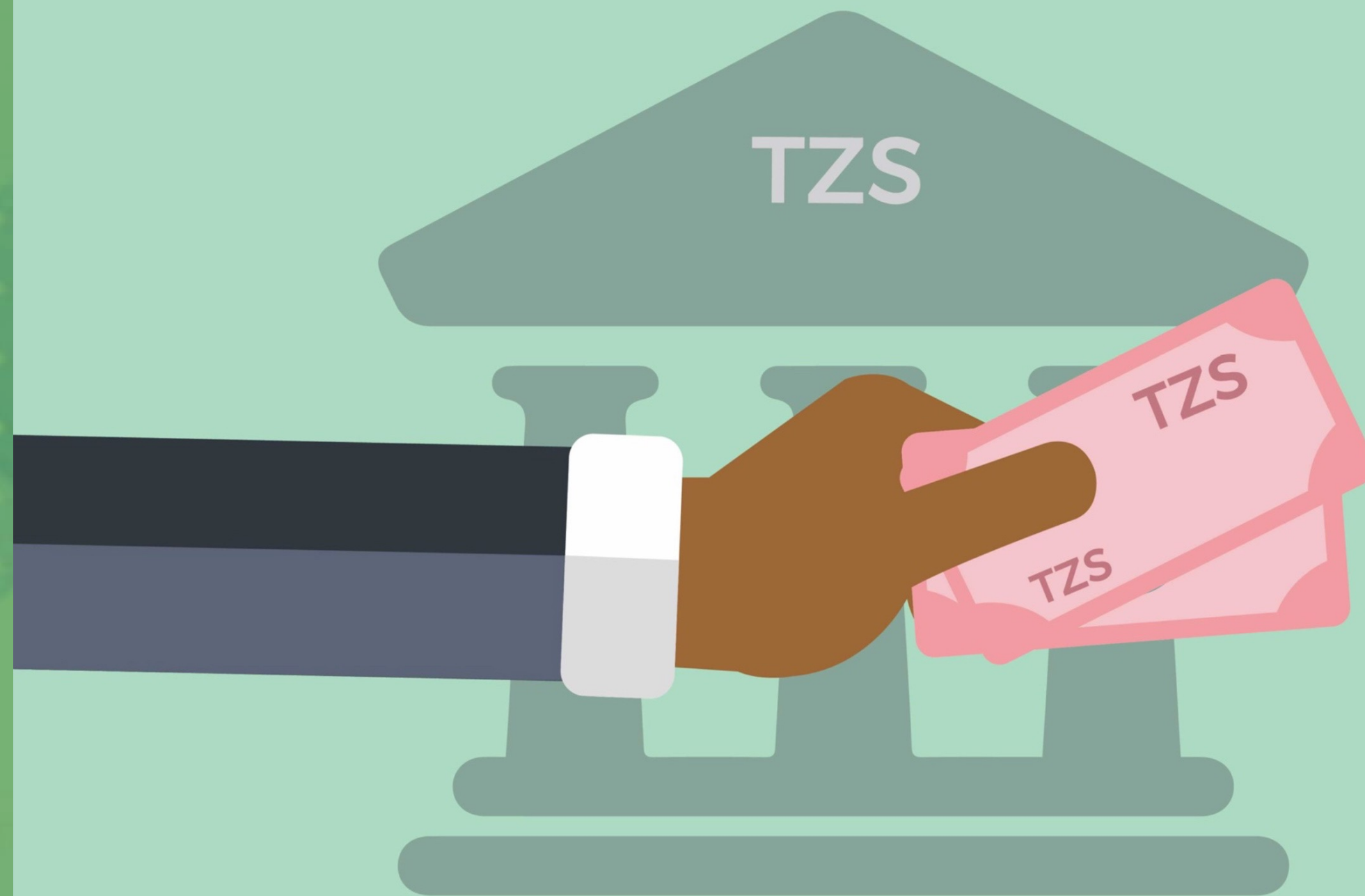
Manufaa ya kupanga bajeti ni pamoja na kutoa "walinzi" (yaani, vikomo vilivyowekwa) kwa matumizi, kufikia malengo ya kifedha (ikiwa akiba itajumuishwa kama "gharama" isiyobadilika, na kwa amani ya akili.

ELIMU YA FEDHA MKOPO

Mkopo au mkopo ni nini?

Mikopo na mikopo ni njia tofauti za kifedha. Wakati mkopo hutoa pesa zote zinazoombwa kwa wakati mmoja wakati unatolewa, katika kesi ya mkopo, benki humpa mteja kiasi cha pesa, ambacho kinaweza kutumika kama inavyotakiwa, kwa kutumia kiasi chote kilichokopwa, sehemu. yake au hakuna kabisa.

ELIMU YA FEDHA MKOPO

**Nini maana ya mikopo
katika benki?**

Kwa hivyo, mkopo wa benki ni jumla ya pesa ambayo mtu au biashara inaweza kukopa kutoka kwa benki au taasisi nyingine ya kifedha. Mikopo ya benki ya mkopaji inategemea uwezo wake wa kurejesha mikopo yoyote na jumla ya kiasi cha mkopo kinachopatikana kukopeshwa na taasisi ya benki.

ELIMU YA FEDHA MKOPO

Aina za Mikopo ni zipi?

Aina za Mikopo ni zipi? Aina tatu kuu za mkopo ni mkopo unaozunguka, awamu na mkopo huria. Mkopo huwawezesha watu kununua bidhaa au huduma kwa kutumia pesa zilizokopwa. Mkopeshaji anatarajia kupokea malipo na pesa za ziada (zinazoitwa riba) baada ya muda fulani.

**ELIMU YA
FEDHA**

MPANGO WA KIFEDHA

**Unamaanisha nini mpango
wa kifedha?**

Mpango wa kifedha ni hati iliyo
na hali ya sasa ya pesa ya mtu
na malengo ya muda mrefu ya
kifedha, pamoja na mikakati ya
kufikia malengo hayo.

ELIMU YA FEDHA

MPANGO WA KIFEDHA

**Je, ni mpango
gani wa kifedha
kwa biashara?**

Upangaji wa kifedha ni mchakato wa kuweka kumbukumbu hali ya sasa ya kifedha ya mtu au biashara na kutambua malengo ya kifedha na jinsi mtu au biashara itayafikia. Mpango wa kifedha yenyewe ni hati ambayo hutumika kama ramani ya ukuaji wa kifedha wa mtu au biashara.

ELIMU YA FEDHA

MPANGO WA KIFEDHA

**Kwa nini mpango wa
kifedha ni muhimu?**

Mfano wa mpango wa kifedha wa malengo yanayowezekana unaweza kujumuisha yafuatayo:

Lipa madeni ya kadi yako ya mkopo. Tengeneza bajeti ambayo unaweza kuishi nayo. Okoa hazina ya dharura ya mapato yako yenye thamani ya miezi mitatu hadi sita.

**ELIMU YA
FEDHA**

MPANGO WA KIFEDHA

**Lengo kuu la mipango
ya kifedha ni nini?**

Mpango wa kifedha ni jambo muhimu zaidi ambalo biashara ndogo inahitaji. Ni ramani ya barabara, mwongozo, ukumbusho wa malengo yako ni nini—unajaribu kufikia nini kwa muda mfupi na mrefu. Inaweka wazi gharama zako zinazowezezekana ni nini, na inatafuta kushughulikia njia za jinsi ya kudhibiti gharama hizi.

**ELIMU YA
FEDHA**

MPANGO WA KIFEDHA

**Je, ni lini nianze
mipango ya kifedha?**

Kwa kifupi, ingawa hujachelewa sana kuanza, wakati mzuri zaidi wa kuanza kupanga mipango ya kifedha ni mara tu unapoanza kupata mapato. Kadiri unavyoelewa fedha zako haraka na kufanya maamuzi yenye uwezo kuhusu pesa zako zinakwenda wapi, ndivyo utakavyokuwa na wakati mwingi wa kuweka akiba na kuwekeza.

Ahsante